

Hodnocení diplomové práce Tomáše Hány Ludvík Vaculík: Rušnýdům

Diplomant coby téma své práce zvolil relativně „zasunutou“ prvotinu jedné z výrazných osobností české – nejen literární – společnosti cca uplynulého půlstoletí. Pozdější „nespokojený králíček“, osobitý buřič a ve všech komunitách, v nichž se pohyboval, vždy rozporně přijímaný neústupný, svéhlavý rebel v textu sumarizuje svá víceméně bolestná rozčarování z pokusů připravit učňovský dorost v jednom z internátů na plnohodnotný, aktivní život v kvalitativně „jiné“ společnosti. Mnohé pragmatické překážky však cestu mladému zapálenému idealistovi spíš přehrazují; a právě zde dle mého začíná Vaculíkova cesta k jeho dalším, častěji zmiňovaným, textům či projevům literárním i „politickým“ (román Sekyra, projev na IV. sjezdu SČSS v r. 1967, 2 000 slov, Morčata atd.). Tato „*columna vertebralis*“, jakási mravní páteř, geneticky opřená mj. o drsný region Valašska, Baťovu polovojenskou přípravu „mladých mužů“ i o rodinné prostředí (otec) se stává nedílnou součástí **všech** Vaculíkových textů beletristických, též fejetonů, příležitostných vystoupení, i jeho „*zele-ným světlem*“ životním. Pomineme-li texty výhradně publicistické, mohl by být Rušný dům iniciačním setkáním s Vaculíkovým mravním „desaterem“. Práce se snaží Vaculíka demystifikovat, deheroizovat, což zřejmě nemuselo být pro diplomanta při jeho respektu k objektu jeho zájmu snadné, ale domnívám se – první pochvala – podařilo se.

Téma korespondující s Vaculíkovým „ideovým dozráváním“ nebylo ani počátkem „zlatých šedesátých“ obvyklé – cca před deseti lety vyšly česky knihy A. S. Makrenka, nicméně – a tradičně – patřičně upravené, Vaculíkově knize mohl „konkurovat“ nanejvýš Pluhařův román *Ať hodí kamenem...* a v r. 1968 Misařův *Pastřák* (zfilmovaný o pár měsíců později H. Bočanem a ihned zakázaný), téma dozrávání a dospívání mládeže tak bylo stále žhavým uhlím, tím větší potěšení z diplomantova počínu téměř šest desetiletí „po“...

V úvodních pasážích práce je věnována též pozornost i ostatním Vaculíkovým aktivitám, zmíněna je i činnost jeho paní, soustředění diplomanta ale směřuje k Vaculíkově „pedagogické poemě“ – představena je struktura příběhu, analyzovány jednot-

livé postavy představující spíše nositele jistých vlastností než „hlubinné“ charaktery, a to jak v případě Lysákových kolegů, tak učňovského davu, zde s několika jmenovitými výjimkami, prostě autorovi se daří nacházet, oprašovat a pojmenovávat ty vlastnosti a rysy spisovatel Vaculíka, jež z něho činí později osobnost zmiňovanou v úvodu, pod „literárním nánosem“ se lze setkávat s jakýmsi odkazy na příčiny jeho pozdějších – i „historických“ – reakcí a činů, „nespokojený králíček“ šedesátých i dalších let se rodí právě v této knize, v tomto textu, z těchto setkání, zklamání, z těchto poznání, z těchto rozčarování. Doloženo je toto též kompozicí, v níž kapitoly psané ich-formou jsou pointovány vždy er-formou psanými „komentáři“ a toto završeno závěrečným „setkáním po deseti letech“ s bývalým svěřencem.

Diplomantovi se dle mého opravdu zdařilo (možná přes drobná osobní zklamání) nalézt a dešifrovat základy etické páteře, jimi Vaculík udivoval či šokoval atd. později čtenáře svých textů. A za to pochvala druhá.

Práce je ukončena několika kritickými reflexemi z časů, kdy kniha vyšla, a právě z jejich (dobové) díkce lze vyčíst rozpaky, sympatie či opatrnost jejich autorů (psal se rok šedesátý třetí!) i v kontrastu se sílícím a stabilizujícím se hněvem Baťova – ne již tak doslova – „mladého muže“.

Až sem vše výborné, leč... V práci přece jen ne vše, jak by mělo být: další V. román nese název Sekyra (nikoliv Sekera, s. 4 a 21), na mnoha stránkách (počínaje s. 17) možno nalézt drobné, leč – žel – časté překlepy či „nedoklepy“, chybné tvary zvláště vztažných, občas přivlastňovacích zájmen.

I s přihlédnutím k tomuto předloženou diplomovou práci s nelehkým srdcem navrhuji klasifikovat jako výbornou až velmi dobrou.

V Plzni 21. 8. 2020

Jiří Staněk

Souhlasím s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

J. Staněk

VEDOUcí PRÁCE